

5. Verotusvalmisteluvirasto

Verotusvalmisteluviraston kertomus v:ltä 1942 sisälsi seuraavaa:

Viran- ja toimenhaltijain lukumäärä oli kertomusvuonna paljon suurempi kuin edellisenä vuonna sen johdosta, että osastojen lukumäärä vuoden alkupuolella korotettiin 12:sta 17:ään. Mainittu työn jouduttamisen kannalta välttämätön toimenpide oli käynyt mahdolliseksi sen johdosta, että viraston käytettäväksi oli saatu lisähuoneisto ritarihuoneen talosta. Tämän osastojen lukumäärän lisäyksen johdosta virasto sai oikeuden ottaa palvelukseensa helmikuun 16 p:stä 1942 lukien kolme liikekäsittelijää, kaksi kiinteistökasittelijää, viisi osastonjohtajaa, viisi apulaisosastonjohtajaa ja viisi toimistoapulaista 2 100 mk:n peruspalkoin, kaksikymmentäseitsemän toimistoapulaista 1 700 mk:n kuukausipalkoin, yhden vahtimestarin 1 500 mk:n kuukausipalkoin, sekä yhden apulaisvahtimestarin 1 200 mk:n ja kaksi asiapoikaa 900 mk:n kuukausipalkoin. Sitä paitsi lisättiin viraston henkilökunnan lukumäärää talousarvion mukaan edelliseen vuoteen verrattuna kahdella käsittelijällä ja kahdellatoista toimistoapulaisella. Edelleen valtiovarainministeriö oikeutti viraston ottamaan toistaiseksi palvelukseensa syyskuun 1 p:stä lukien kuusi liikekäsittelijää, kuusi apulaissihteeriä ja kaksi asianvalvojanapulaista.

Viranhaltijoista kuoli vuoden aikana asianvalvoja B. Holmudd elokuun 25 p:nä ja liikekäsittelijä K. Nordström elokuun 3 p:nä. Sääntöpalkkaisista viranhaltijoista erosi viraston johtaja A. Linturi tammikuun 1 p:stä lukien, nuoremmat toimistoapulaiset E. Lagerberg maaliskuun 15 p:stä ja I. Stenbäck syyskuun 13 p:stä lukien sekä vahtimestarinapulainen L. Gustavsson helmikuun 28 p:stä lukien.

Viraston palvelukseen otettiin alla mainitut henkilöt seuraavasti: sääntöpalkkaihin virkoihin: johtajaksi tammikuun 1 p:stä T. Tarjanne, sihteeriksi tammikuun 1 p:stä A. Linturi, nuoremmaksi toimistoapulaiseksi heinäkuun 1 p:stä M. Ollus ja vahtimestarinapulaiseksi toukokuun 16 p:stä E. Svahn; apulaissihteereiksi: lokakuun 1 p:stä M. A. S. Aarniala, syyskuun 1 p:stä A. Eerola, syyskuun 18 p:stä A. A. Jalanne, syyskuun 21 p:stä L. A. Lindberg, syyskuun 1 p:stä V. I. Parpola, kesäkuun 1 p:stä H. J. Pohjalainen, helmikuun 1 p:stä K. O. Rautakoski ja syyskuun 16 p:stä P. V. Tuokko; asianvalvojaksi lokakuun 1 p:stä P. Tarpila; asianvalvojan apulaisiksi: lokakuun 1 p:stä C. V. Toppelius ja syyskuun 16 p:stä G. V. Unonius; liikeosaston käsittelijöiksi: lokakuun 1 p:stä B. H. Ekman, syyskuun 21 p:stä J. V. Ekroos, lokakuun 1 p:stä K. E. B. Erander, maaliskuun 1 p:stä L. J. Kallio ja P. Kytömaa, lokakuun 16 p:stä A. T. Lahti ja L. A. Lindroos sekä maaliskuun 1 p:stä O. J. Salokoski; kiinteistöosaston käsittelijöiksi: maaliskuun 1 p:stä U. V. Kamppinen, heinäkuun 8 p:stä E. J. Lilja ja lokakuun 1 p:stä E. J. Lindelöf; osastonjohtajiksi: helmikuun 1 p:stä Y. Daher, maaliskuun 1 p:n ja syyskuun 1 p:n väliseksi ajaksi A. Eerola, maaliskuun 1 p:stä G. O. A. Finnberg ja E. P. Heino, lokakuun 1 p:stä K. W. Isosalo, maaliskuun 1 p:stä N. Lehtosalo ja E. P. Mäkinen, maaliskuun 1 p:n ja syyskuun 1 p:n väliseksi ajaksi V. I. Parpola sekä lokakuun 1 p:stä E. T. Pöysti ja L. K. Tiitola; käsittelijöiksi ja apulaisosastonjohtajiksi: maaliskuun 1 p:stä A. F. Ehnqvist, H. S. B. Häggström, O. P. E. Karas, P. T. Lappalainen, A. T. S. Luumi, A. J. Perttula, E. Sahlberg, H. K. Suominen ja N. M. J. af Ursin.

Viraston esityksestä suostuivat kaupunginhallitus ja valtiovarainministeriö siihen, että viraston kaikille viran- ja toimenhaltijoille saatiin suorittaa kalliinanjanlisäystä samo-

jen perusteiden mukaan kuin kaupungin sääntöpalkkaisille viranhaltijoille. Samoin hyväksyttiin valtion puolelta noudatettavaksi kaupungin vahvistamat uudet perusteet ylityökorvausten suorittamista varten. Virasto antoi maaliskuun 31 p:nä kaupunginhallitukselle tämän pyytämän ehdotuksen siitä, mitkä viraston tilapäisin työvoimin hoidetut toimet olisi vakinaistettava, elokuun 29 p:nä samoin kaupunginhallitukselle lausuntonsa verotusvalmisteluviraston valtion määräämän tarkkailijan T. Sundqvistin tekemästä ehdotuksesta, että viraston ei-vakinaiset virat muutettaisiin kaupungin sääntöpalkkaisiksi viroiksi ja että viraston kaikki muutkin menot suoritettaisiin kaupungin varoista, joka sitten perisi valtiolta tämän osuuden viraston kokonaiskustannuksista, sekä syyskuun 18 p:nä valtiovarainministeriölle lausuntonsa professori J. V. Kaitilan laatimasta ehdotuksesta kirjanpitolainsäädännön uusimiseksi. Sen johdosta että joitakin viraston virkailijoita oli sotapalveluksessa, virasto teki useita anomuksia heidän lomauttamisekseen, jotta he sinä aikana voisivat ottaa osaa viraston työhön.

Asianvalvojan ja hänen apulaistensa toiminnasta mainittakoon seuraavaa:

Verokavallusten syytteeseen panoja ei ole ehditty toimittaa, varsinkin kun toinen apulaisasianvalvoja on joutunut suorittamaan apulaissihteerin tehtäviä ja toinen on sairauden takia ollut pitkähkön ajan virkavapaana. Vuosihaaste-, konkurssi-, pakkohuutokauppa- ja pesäerotapauksissa on ilmoitettu valvottavaksi n. 200 verovelvollisen verovelat. Vahingonkorvauksia on sellaisissa tapauksissa, jolloin jälkiverotusoikeutta ei ole enää ollut, peritty sekä kaupungille että valtiolle yhteensä 95 428: 80 mk. N. 100 virheellisen veroilmoituksen antajaa on kuulusteltu, jolloin on saatu selville useita miljoonia ilmoittamatonta tuloa ja omaisuutta, jälkiverotuksia on toimitettu 25 ja n. 100 virheellisen veroilmoituksen antajaa on varoitettu.

Kunnallistaksoitus valmistui huhtikuun loppuun mennessä ja taksoitusluettelo oli nähtäväksi esillepantuna kesäkuun 16 p:stä 29 p:ään. Tutkijalautakunta käsitteli sille tehdyt valitukset heinäkuun puolivälissä. Veronkanto tapahtui neljässä erässä heinä-, elo-, syys- ja lokakuun loppupuolella. Kunnallistaksoituksen tuloksesta mainittakoon seuraavaa: Verotettujen lukumäärä oli 149 665 ja veroäyrieni 54 679 472. Tutkijalautakunnalle tehtyjen valitusten johdosta veroäyrimäärä aleni 54 414 912:een, joista tuli kiinteistötulojen osalle 5 623 740, elinkeinotulojen osalle 15 294 050 sekä palkka- y.m. senkaltaisten tulojen osalle 33 497 122. Veroäyriin hinnaksi vahvistettiin 8: 50 mk.

Kertomusvuonna taksoitettiin siirtoväkeen kuuluvia henkilöitä heidän aikaisempien kotikuntiansa hyväksi v:n 1941 tuloista. Viimeksi mainittuna vuonna oli Helsingin henkikirjoissa siirtoväkeä 21 048 henkilöä ja niistä 12 262 antoi tuloilmoituksensa kaupungin verotusvalmisteluvirastoon.

Kunnallistaksoituksen ohella suoritettiin kansaneläkemaksujen maksuunpano v:lta 1941. Maksuunpanoluettelo oli nähtäväksi esillepantuna samaan aikaan kuin taksoitusluettelo.

Kertomusvuoden aikana oli kaupunginhallituksen käsiteltävänä 441 kunnallistaksoitusta ja 80 kansaneläkemaksuja koskevaa lyhennysasiaa. Edellä mainittuihin 441 asiaan sisältyy sellaisia, joissa vero on poistettu 221, joissa vero on oikaistu 30, joissa vero on pysytetty muuttamatta 73 ja sellaisia, joissa veron maksuaika on pidennetty 127. Kansaneläkettä koskeviin lyhennysasioihin sisältyy sellaisia, joissa maksu on poistettu 57 ja sellaisia joissa maksu on oikaistu 23.

Kunnallistaksoituksen jälkeen toimitettiin tulo- ja omaisuusverotus v:lta 1941 ja veroluettelon lyhennysote pantiin nähtäville syyskuun 12 p:stä 29 p:ään. Sanotun verotuksen lopputuloksesta mainittakoon seuraavaa: Verotettujen lukumäärä oli 111 700. Maksuunpantu veromäärä oli 1 601 481 139: 45 mk, johon sisältyy lisäveroa tulo- ja omaisuusverosta annetun lain 23 a §:n perusteella 32 173 238: 85 mk, perushankintaveroa 265 223 204: 10 mk sekä jälkiveroa aikaisemmilta vuosilta 10 134 049: 50 mk. Verotuksen yhteydessä määrättiin vielä maksettavaksi omaisuudenluovutusveron jälkiveroa 3 311 702: 55 mk. Verotuksesta tehtiin 785 valitusta Uudenmaan läänin tarkastuslautakunnalle.

Ylimääräinen tuloverotus, metsäverotus ja säästöpankkien verotus valmistuivat niin, että veroluetteloiden lyhennysotteet voitiin panna nähtäville marraskuun 2 p:stä 16 p:ään. Näiden verotusten tuloksesta mainittakoon seuraavaa: Verotettujen lukumäärä oli tuloverotuksessa 17 011, metsäverotuksessa 788 ja säästöpankkien verotuksessa 3. Veron tuotto tuloverotuksessa oli 138 633 965 mk, metsäverotuksessa 4 596 228 mk ja säästö-

pankkien verotuksessa 6 109 644: 95 mk. Valitusten lukumäärä oli tuloverotuksessa 106 ja metsäverotuksessa 7.

Suhdanneverotuksen veroluettelon lyhennysote pantiin nähtäville joulukuun 10 p:stä 16 p:ään. Verotettujen lukumäärä oli 2 743 ja maksettavaksi pannun veron määrä 562 412 920 mk, josta tuli aikaisemmilta vuosilta maksuunpannun jälkiveron osalle 7 381 459 mk. Verotuksesta tehtiin asianomaiselle tarkastuslautakunnalle 444 valitusta.

Viraston käytettävänä oli v:n 1941 päättyessä kaupungin varoilla ostettua kalustoa 312 375 mk:n ja valtion omistamaa kalustoa 394 510: 65 mk:n arvosta. Kertomusvuoden aikana hankittiin uutta kalustoa kaupungin varoilla 94 000 mk:n ja valtion varoilla 133 900 mk:n arvosta.

Verotusvalmisteluviraston tarkkailijain kertomus v:lta 1942 oli seuraavan sisältöinen: Verotusvalmisteluviraston kuukaustilien tarkastus toimitettiin heti tilien valmistuttua ja samojen menettelytapojen ja periaatteiden mukaisesti kuin edellisinäkin vuosina. Mahdolliset huomautukset ja tilimuistutukset tehtiin tarkastuslausuntoon.

Verotusvalmisteluvirastossa oli vuoden aikana 80 kunnan ja 109 valtion palkkaamaa viranhaltijaa. Tilapäisissä töissä oli kaikkiaan 213 henkilöä.

Verotusvalmisteluviraston v:n 1942 menoarvio vahvistettiin valtion puolesta maaliskuun 16 p:nä. Menoarviossa oli verotusvalmisteluviraston menot laskettu kaikkiaan 11 886 626 mk:ksi, josta valtion osuus oli 5 968 163 mk ja Helsingin kaupungin osuus 5 918 463 mk. V. 1942 aiheutui verotusvalmisteluvirastolle menoja, paitsi tavallisesta verotuksesta, myös omaisuudenluovutusverotuksen jälkiverotuksesta, siirtoväen verotuksesta, valtion ylimääräisestä tuloverotuksesta, ylimääräisestä metsäverotuksesta ja säästöpankkien ylimääräisestä tulo- ja omaisuusverotuksesta. Näitä uusia verotustehtäviä varten ja muutenkin lisääntyneiden töiden johdosta valtio asetti verotusvalmisteluviraston käytettäväksi 520 000 mk:n lisämäärärahan, josta verotusvalmisteluvirasto vuoden aikana käytti 479 733: 65 mk, millä määrällä valtion menot ylittävät kaupungin menot.

Kertomusvuonna kaupunki myönsi viran- ja toimenhaltijoilleen erinäisiä kalliinajanlisäyksiä ja palkkionkorotuksia. Näihin tulivat osallisiksi myös valtion palkkaamat verotusvalmisteluviraston virkailijat.

Verotusvalmisteluviraston v:n 1942 tilien loppuyhdistelmän mukaan valtion ja kaupungin yhteisesti suoritettavat menot nousivat 12 662 562: 20 mk:aan, josta valtion osalle tuli 6 330 515: 45 mk ja kaupungin osalle 6 332 046: 75 mk. Valtion menot olivat nimittäin 6 779 149: 10 mk minkä lisäksi valtio suoritti henkikirjan otteista 35 000 mk ja verolomakkeiden painatuksesta 130 000 mk, siis yhteensä 6 944 149: 10 mk, josta on vähennettävä edellä mainittu valtion yksin suorittama menoerä 479 733: 65 mk sekä valtion lukuun hankittujen laskukoneiden hinta 133 900 mk. Helsingin kaupunki suoritti 6 208 447: 70 mk sekä vielä taksoitusluettelon ja kunnallisverolippujen kirjoittamisesta 221 000 mk, joten sen menot nousivat 6 429 447: 70 mk:aan. Tästä summasta on kuitenkin vähennettävä valtion ja kaupungin yhteisiin menoihin kuulumattomina tutkijalautakunnan jäsenten palkkioina suoritettut 3 400 mk sekä kunnan lukuun vuoden aikana hankitun kaluston arvo 94 000: 95 mk.